

KERN 1: KOLONISATIE ONDER DE LOEP

B-VERSIE

Vooraf:

Open de website. Klik door naar Kern 1.

Website	Zelf voorzien
Leerpaden B-versie (Rijkdommen, Macht, Gedachtegoed, Wetenschap)	Computer of tablet per duo
Digitale tijdlijn (presentatie)	Lijm
Printversie tijdlijn	Lege A3-bladen
Invalblad 'Mindmap B-versie' (per leerpad)	
Verbetersleutel 'Mindmap B-versie' (per leerpad)	
Begrippenlijst	
Afbeeldingen voor presentatie	

- > Neem zelf de verschillende leerpaden van de B-versie door.
- > Lees het onderdeel 'Tijdlijn' en 'Thematische blik op de geschiedenis' in de handleiding bij 'Goed om te weten' (p. 24 en 28), zodat je op bijkomende vragen van leerlingen kan antwoorden.
- > Voorzie (idealiter) per twee leerlingen een computer of tablet mét internet. Zet op een vierde van de computers of tablets het leerpad 'Rijkdommen B-versie' open. Doe hetzelfde voor de leerpaden 'Macht B-versie', 'Gedachtegoed B-versie' en 'Wetenschap B-versie'.
- > Print het invalblad 'Mindmap B-versie' per leerpad op A5. Ieder duo heeft een bundeltje van 4 deelmindmaps nodig van het onderwerp dat zij zullen bestuderen.
- > Print de verbetersleutel van de mindmaps.
- > Print de begrippenlijst.
- > Open de tijdlijn (of print de printversie).
- > Voorzie A3-bladen.

Timing

100 min

Deze activiteit bestaat uit verschillende fasen:

INSTAP	20 MIN
LEERPAD	40 MIN
SLOT	40 MIN

Verloop

Instap

- Toon de tijdlijn van Congo. Vraag aan de leerlingen wat hen opvalt. Overloop zeker de volgende zaken:
 - Het is de tijdlijn van Congo.
 - De tijdlijn start in 1300 en eindigt vandaag. De geschiedenis van Congo startte al vroeger dan 1300, maar dat is niet weergegeven.
 - De tijdlijn is onderverdeeld in vier tijdvakken. Benoem ze kort. Tijdens de periode van de koninkrijken was Congo, zoals we het vandaag kennen, niet één geheel.

EXTRA Op de website vind je een printversie van de tijdlijn. Je kan die printen en in de klas ophangen. Je kan die tijdlijn naast de tijdlijn van België hangen en zoeken naar gelijkenissen en verschillen.

2. Vertel de leerlingen dat ze in kleine groepen (duo's of trio's) aan de hand van een leerpad de geschiedenis van Congo gaan onderzoeken. Elke groep onderzoekt één thema. Elke groep maakt dus maar één leerpad. In de loop van het leerpad 'verdienen' de leerlingen iconen voor de verschillende subthema's waarover ze leren. Na het uitvoeren van het leerpad zullen de leerlingen uitleg geven per icoon aan de rest van de klas.
3. Introduceer de vier thema's waarover de leerlingen onderzoek zullen doen. Geef waar nodig uitleg over het onderwerp.

RIJKDOMMEN

Via een kaart van Congo verkennen de kinderen de rijkdom aan grondstoffen in Congo. Ze ontdekken hoe verschillende groepen in de loop van de geschiedenis rijk zijn geworden van die grondstoffen. De kinderen leren meer over de dwangarbeid tijdens de kolonisatie. Tot slot ontdekken ze meer over het transport van de grondstoffen via schepen en treinen.

MACHT

In dit leerpad wordt het politieke luik van kolonisatie verkend. De volgende vragen staan centraal. Wie bestuurde het grondgebied voor de komst van de Belgen? Hoe is Congo een land geworden? Wie is er aan de macht gekomen en hoe? Op welke manier werd de macht behouden en gelegitimeerd?

Tijdens de activiteiten ontdekken de leerlingen hoe uit de Europese ontdekkingsreizen een drang is ontstaan naar grondbezit op het Afrikaanse continent. De impact van die macht op het leven van de Congolezen wordt duidelijk. De groeiende kritiek vanuit Congo op het koloniale systeem en de uiteindelijke onafhankelijkheid zijn belangrijke thema's.

GEDACHTEGOED

De kinderen ontdekken hoe de kolonisatie impact had op de gedachten van mensen. Ze leren de traditionele godsdiensten en de missies van katholieke en protestantse priesters kennen. De propaganda rond de kolonisatie in Europa komt ook aan bod. De kinderen krijgen inzicht in hoe gekeken werd naar Congolezen: als kinderen die opgevoed moeten worden.

WETENSCHAP

De kolonisatie van Congo wordt ook wel een 'wetenschappelijke kolonisatie' genoemd. Dit leerpad focust op de rol van wetenschap binnen het koloniale systeem. De drang tot klasseren en ordenen heeft een stempel nagelaten tot op vandaag. Het superioriteitsgevoel van de Europeanen had zijn impact op kennisoverdracht en de organisatie van de Congolese samenleving. De volgende wetenschappen komen aan bod: geneeskunde, landbouw, geografie, biologie en etnografie.

TIP De leerpaden 'Rijkdommen' en 'Wetenschap' bevatten minder leeswerk dan 'Gedachtegoed' en 'Macht'. Je kan minder talige leerlingen aan die leerpaden laten werken.

4. Verdeel de klas in duo's of trio's (afhankelijk van het aantal computers). Geef elke groep de 4 deelmindmaps van het thema waarrond zij zullen werken. Geef extra uitleg over de opbouw van een mindmap.
Telkens wanneer de leerlingen een icoon te zien krijgen, vullen ze de staakwoorden, die ze onderaan de mindmap vinden, in op de stippellijnen in de mindmap. Informatie over die staakwoorden vinden de leerlingen in het leerpad.

EXTRA De mindmap is een tool om leerlingen te ondersteunen in 'leren leren'. Als je leerlingen hier nog geen kennis mee gemaakt hebben, kan het interessant zijn hier wat extra uitleg bij te voorzien.

5. Toon ook de begrippenlijst. Vertel de leerlingen dat ze die kunnen raadplegen tijdens hun onderzoek.
6. Toon de verbeter sleutels van de mindmaps. Zeg dat de leerlingen die mogen nemen als ze hun leerpad afgerond hebben en de mindmap ingevuld hebben.

Leerpad

1. De leerlingen gaan aan de slag met het leerpad.
2. In alle leerpaden zitten korte filmfragmenten geïntegreerd. Wijs de leerlingen er kort op hoe ze het geluid kunnen regelen op hun computer of tablet. Vraag hen uiteraard om de anderen niet te veel te storen door die fragmenten te luid af te spelen.
3. Treed zelf op als coach en stimuleer de leerlingen om de opdrachten goed te lezen en uit te voeren. Controleer of ze alles goed begrepen hebben en of ze de mindmaps aanvullen.
4. Wanneer een groepje klaar is met hun onderzoek controleren ze hun mindmap aan de hand van de verbeter sleutel. Daarna kunnen ze al starten met het voorbereiden van een korte presentatie over één icoon. Zorg ervoor dat elke groep een ander icoon bespreekt.
5. Laat de leerlingen hun vier deelschema's samen kleven tot één grote mindmap.
6. Spoor de leerlingen aan om na veertig minuten het leerpad afgerond te hebben.

Slot

1. Laat de leerlingen nu kort aan elkaar vertellen wat ze ontdekt hebben. Verdeel de iconen over de verschillende duo's. Geef de leerlingen een tiental minuten om een woordje uitleg bij het icoon te bedenken. Ze krijgen een afbeelding uit het leerpad, waarbij ze 3 zinnen uitleg mogen schrijven. De mindmap kan hen daarbij ondersteunen.
2. Laat de verschillende groepjes aan het woord.
3. Vul zelf aan waar nodig. Gebruik daarvoor de tijdlijn bij 'Goed om te weten' en de verbeter sleutels van de mindmaps.
4. Neem de woordspin rond kolonisatie er opnieuw bij. Benadruk kort dat koloniseren niet alleen verwijst naar politieke macht, maar ook andere zaken omvat. Geef kort uitleg.

Extra tip:

Laat de leerlingen een quiz maken over de leerpaden. Vraag ieder groepje een of twee vragen te bedenken over hun icoon. Presenteer dit als een klasquiz: wat hebben ze onthouden van de voorstellingen van hun klasgenoten?

Voor de quiz kan je eventueel met een van de volgende digitale tools werken:

- Socrative
- Kahoot!